

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

11 ביולי 2011

399

ט' בתמוז התשע"א

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 19) (מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח).

התשע"א-2011 214

הצעת חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 19) (מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח), התשע"א-2011*

1. תיקון סעיף 7 בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן – הפקודה), בסעיף 7, במקום "הוראת שעה), התשנ"ז-1996" יבוא "ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לעניין אבנר), התשנ"ז-1997 (בחוץ זה – הפול)".
2. אחרי סעיף 7 לפקודה יבוא:
- "מרכיב ההעמסה א.7. (א) בסעיף זה – בתעריף הביטוח

"מרכיב ההעמסה" – העלות מתוך עלות הסיכון הטהור בשוק החופשי שבה על מבוטח שלא במסגרת הפול לשאת כתוצאה מעלויות ההשתתפות של מבטח במסגרת הפול;

"עלות הסיכון הטהור" – חלק מתעריף ביטוח שאינו כולל רווח והוצאות, למעט הוצאות ליישוב תביעות כפי שהוגדרו בתכנית הסטטיסטית, המתבסס על ניסיון התביעות בעבר של הענף כולו, לרבות ניסיון התביעות בביטוח השיורי, בתוספת אומדן של תשלומים עתידיים בשל אותן תביעות ובהתחשב במגמות המשפיעות על שכיחות התביעות ועל עלותן;

ד ב ר י ה ס ב ר

שקובעות כיום את הפרמיה, ורק לפי פרמטרים של רמות סיכון בנהיגה בהתאם למאפייני הנהג וכלי הרכב. לפי הפרמטרים האמורים הסיכון בנהיגה באופנוע נחשב גבוה מהסיכון בנהיגה בכלי רכב אחרים. גם מנתונים שמסר אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן – אגף שוק ההון) לוועדת הכלכלה של הכנסת עולה שאופנועים מעורבים בתאונות דרכים יותר מכלי רכב אחרים, והסיכון לפגיעה קשה ברכיבה על אופנוע גבוה בהרבה מהסיכון לפגיעה בשימוש בכלי רכב אחר.

מאחר שמחד גיסא לפי הפקודה חובה לרכוש ביטוח רכב חובה כאמור, ומאידך גיסא נהגים מסוימים, בעיקר אלה המשתמשים באופנועים, אינם מצליחים לרכוש

משיקולים של מדיניות כוללת בתחום התחבורה והכרה בתועלת החברתית הגלומה ברכיבה על אופנוע, כפי שיפורט להלן, מוצע להקל על המשתמשים באופנוע באמצעות הפחתת פרמיית ביטוח החובה לכלי רכב זה ותוספת לפרמיה של יתר המבוטחים בביטוח חובה.

סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן – הפקודה), קובע איסור פלילי להשתמש ברכב מנועי ללא ביטוח רכב חובה תקף בהתאם לדרישות הפקודה.

רפורמות שנעשו בשנים האחרונות בתחום ביטוח החובה לרכב הביאו לעלייה ניכרת בתעריפי הביטוח לאופנועים, שכן בעקבות הרפורמות חברות הביטוח הן

* הצעת חוק מס' 2320/18/פ: הועברה לוועדה ביום ד' בתמוז התש"ע (16 ביוני 2010).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320; ס"ח התשס"ט, עמ' 192.

“עלות הסיכון הטהור בשוק החופשי” - עלות הסיכון הטהור, בהתאם לדוחות מפעיל של מאגרי המידע לפי סעיף 10א, לקבוצת סיכון דומה המבוטחת באופן ישיר אצל מבטח; תכנית סטטיסטית” - תכנית שאישרה הרשות, המגדירה את האופן שבו על מבטח לקדד ולהעביר את המידע על הפרמיות והתביעות לכל אחד ממאגרי המידע, הכוללת בין השאר את פרטי המידע, אופן הגשתם, דרישות האיכות לגביהם ולוחות הזמנים לדיווח של כל מבטח.

לסעיף קטן (ב) ארבע גרסאות:

גרסה א':

(ב) קבעה הרשות תעריפי ביטוח לפול, לא יפחת מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח משמונה אחוזים מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי.

גרסה ב':

(ב) קבעה הרשות תעריפי ביטוח לפול, יעמוד מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח על שמונה אחוזים מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי.

גרסה ג':

(ב) קבעה הרשות תעריפי ביטוח לפול, לא יפחת מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח משישה אחוזים מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי.

ד ב ר י ה ס ב ר

פגיעה כאמור של כלי רכב שאינו אופנוע. נוסף על כך, רוכב אופנוע חשוף יותר מנהג של כלי רכב אחר לפגיעה, בין מכלי רכב אחרים ובין בשל תשתית לקיחה כגון בורות, מהמורות, צבעים גורמי החלקה, נוזלות דלק ומכשולים. יתירה מכך, תעריף ביטוח חובה גבוה מדי לאופנועים עלול להביא לאי-קיום החובה לרכוש ביטוח כאמור ולהטיל נטל על הציבור דרך הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים המשמשת לפיצוי נפגעים שמסיבות מסוימות אינם יכולים לקבל פיצוי ממבטח של כלי רכב שהיה מעורב בתאונה (הקרן שהוקמה לפי פרק ג' לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן - חוק הפיצויים)).

גם בצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), התשס"א-2001, נקבעה הוראה שיש בה כדי לעודד את השימוש באופנועים; בעוד שבתאונות דרכים שמעורבים בה כלי רכב שאינם אופנוע כל מבטח משלם למבוטח שלו את מלוא הפיצויים על נזקי הגוף שלו, בתאונות דרכים שמעורבים בה אופנוע וכלי רכב אחר המבטח של כלי הרכב האחר משלם למבטח של האופנוע 50% מהפיצויים על נזקי גוף שהמבטח של

ביטוח בשוק החופשי במחיר סביר, סעיף 7(ג) לפקודה קובע כי תנאי לקבלת רישיון לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי הוא שהמבטח שותף בפול. חברת הפול היא המאגר הישראלי לביטוחי רכב שליד איגוד חברות הביטוח בישראל, המנהל את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי שלא השיגו כיסוי ביטוחי באופן ישיר אצל מבטח. לפי הפקודה ותקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001 (להלן - תקנות ביטוח רכב מנועי), חברת הפול מחויבת לבטח ביטוח חובה כל משתמש ברכב מנועי שלא השיג כיסוי ביטוחי כאמור.

למרות זאת נותרו תעריפי ביטוח החובה גבוהים לכלל המשתמשים באופנוע, בין היתר מאחר שהפרמיה בפול אחידה למשתמשים באופנוע ולא מובאים בה בחשבון מאפייני הנהג. לדעת המציעים הדבר עלול לצמצם את השימוש בכלי רכב זה, שהתועלת החברתית בשימוש בו רבה, בין היתר בשל צמצום זיהום האוויר והפחתת הגודש בכבישים. כמו כן, בדרך כלל פגיעה של אופנוע בכלי רכב אחר מסכנת פחות את הנהג של כלי הרכב האחר מאשר

גרסה ד':

(ב) קבעה הרשות תעריפי ביטוח לפול, יעמוד מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח על שישה אחוזים מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי:

דברי הסבר

חלה על כל מבוטח בביטוח רכב שאינו אופנוע עלות של כ-75 שקלים חדשים בממוצע למימון פיצויים על נזקי גוף בשל תאונות דרכים שמעורב בהן אופנוע.

לנוכח האמור, וכדי לעודד את השימוש באופנוע, מוצע להעלות את שיעור מרכיב ההעמסה. מוצע להגדיר בפקודה מונח זה וכן מונחים נוספים המוגדרים היום בתקנות.

להוראה המוצעת כמה גרסאות: לפי גרסה א' לא יפחת מרכיב ההעמסה מ-8% מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי; לפי גרסה ב' יעמוד מרכיב ההעמסה על 8% בדיוק מעלות הסיכון כאמור; לפי גרסה ג' לא יפחת מרכיב ההעמסה מ-6% מעלות הסיכון כאמור ולפי גרסה ד' יעמוד מרכיב ההעמסה על 6% בדיוק מעלות הסיכון כאמור.

האופנוע חייב בהם עקב התאונה, למעט חבויות מסוימות לפי חוק הפיצויים (סעיף 2(ב) לצו). יצוין כי ביום 1 ביוני 2008 עלה שיעור הפיצוי בתאונות דרכים שמעורבים בה אופנוע וכלי רכב אחר ל-75% מהפיצויים על נזקי הגוף כאמור (חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008 (ס"ח התשס"ח, עמ' 198)).

זאת ועוד, לפי תקנה 5 לתקנות ביטוח רכב מנועי אפשר לכלול בביטוח חובה של כלי רכב שאינו מבוטח במסגרת הפול מרכיב העמסה, כלומר תוספת לפרמיה של כלל הציבור המבוטח שלא במסגרת הפול אלא בביטוח בשוק החופשי, כדי לממן חלק מעלות הביטוח במסגרת הפול; מרכיב זה לא יעלה על 8% מעלות הסיכון הטהור בשוק החופשי כמוגדר בתקנות. מנתונים שמסר אגף שוק ההון לוועדת הכלכלה של הכנסת עולה כי בשנת 2010

חברי הכנסת: פניה קירשנבאום, כרמל שאמה, איתן כבל, יואל חסון, אמנון כהן, יוליה שמאלוב-ברקוביץ, מירי רגב, רוברט טיבייב, אריה ביבי, רוברט אילטוב, משה (מוץ) מטלון, אנסטסיה מיכאלי, דוד רותם, זבולון אורלב, יעקב אדרי, חיים אמסלם, זאב בילטקי, חמד עמאר, אלכס מילר, שלמה מולה, ליה שמטוב, אלי אפללו, אופיר אקוניס, נחמן שי, ציון פיניאן, חנא סוייד, דב חנין, משה גפני, חיים כץ